SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 233. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 5, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ГРУДНЯ 1987 Ч. 233 РІК XCIV.

НТШ у Европі звітує про свою працю

Управа НТШ у Европі (зліва, сидять): К. Митрович, А. Жуковський, М. Маслов; (стоять): І. Попович, Н. Ясинчук, А. Вирста, Б. Витязь. Бракують: В. Янів, А. Фіголь, В. Косик.

Париж (Н. Ясинчук). — 2-го листопада ц.р. минуло два роки від коли відійшов у вічність св. п. проф. д-р Володимир Кубійович, довголітній голова НТШ у Европі й головний редактор Енциклопедії Українознавства. Після цього европейську наукову установу очолив проф. д-р Володимир Янів. Загальні збори НТШ у Европі, що відбулися у квітні ц.р. доповнили Управу НТШ молодшими науковими кадрами. Нова екіпа европейського НТШ після піврічної праці відбула 17-го жовтня ц.р. свої наради, на яких переглянено пройдений етап і намічено працю на майбутнє.

При співпраці з Філологічною секцією НТШ европейське НТШ зредагувало й підготовило до друку монографію проф. Миколи Мушинки про Володимира Гнатюка, довголітнього секретаря НШТ у Львові. Ця праця є найповнішою розвідкою про етнографічно-фолкльористичну, літературознавчу і мовознавчу діяльність визначного українського вченого, що разом з Михайлом Грушевським та Іваном Франком ставили підвалини цієї найстаршої української наукової установи. Ця монографія з багатими ілюстраціями і з добірним науковим апаратом появиться ще цього року.

НТШ у Европі, особливо сарсельська екіпа, інтенсивно працює останнім часом над продовженням видання гаслової Енциклопедії Українознавства. Після появи 48-го зошита, про що українська преса звітувала у вересні ц.р., ще цього року появиться 49-ий зошит ЕУ—II, що охоплюватиме кінець літери "ш" (Шепарович-Шухевич Юрій) і літеру "щ" Редакція ЕУ-II приступає до редагування останніх двох літер "ю" і "я", а згодом до опрацювання „доповнення" і „еррата". Таким чином велике діло розпочате тому майже 40 років знайде своє успішне закінчення.

Як було сказано у попередніх звідомленнях, НТШ у Европі продовжує співпрацювати з КІУС-ом над виданням англомовної Енциклопедії України, другий том якої має появитися у грудні ц.р., співпрацюватиме з НТШ у Америці над енциклопедією української діяспори. Крім того після закінчення української ЕУ проєктує видати Енциклопедичний Словник України — скорочене і усучаснене видання ЕУ-II, як також підготовити франкомовне і німецькомовне видання Енциклопедії України.

Для цих великих проєктів проф. д-р Атанас Фіґоль відвідує в цьому часі поодинокі осередки Америки і Канади, щоб запевнити Сарсельському осередкові НТШ матеріяльну базу для його пляновоі діяльности.

Колишні дисиденти обговорюють сучасний стан в СССР

Ню Йорк. — Заходами Товариства Української Студентської Молоді ім. М. Міхновського та з підтримкою Українського Інституту Америки відбулася інформативна імпреза в суботу, 14-го листопада ц.р., що мала назву „Голоси надії". Була та імпреза цікава тим, що проходила в англійській мові, зрозумілій для різноманітної зацікавленої публіки п'ятьох етнічних груп. Учасниками були українці, литовці, лотиші, білоруси та естонці в числі біля 150 осіб.

„Лотиші ніколи не визнають свого насильного з'єднання з СССР" гордо заявив колишній голова Гельсінкської лотиської групи Роляндс Сільраупс, якого видворили з Латвії в липні ц.р.. Крім повищої заяви, він дав цікаві спостереження ґорбачовської „ґласності", що не принесли великої зміни, і вірити в неї він не рекомендує нікому.

Білоруську проблему посиленої русифікації та насильного нищення білоруської мови і культури представив Вітаут Кіпель.

Сірє Айнсо говорила про трагічне і жалюгідне становище провідного захисника людських прав в Естонії, який у критичному стані здоров'я живе тільки надією.

Уривки з листів литовського націоналістичного діяча Вікотраса Петкуса прочитала Ґінте Дамусіс.

Українську справу представив колишній в'язень Святослав Караванський, базуючись на зізнаннях недавно звільнених Йосифа Тереля та Анатолія Корягіна. Він говорив про дальше зловживання психіятрії для покарання інакодумаючих, включаючи й розповідь про Зіновія Красівського, який був насильно запроторений до психіятричної лікарні.

Заключною точкою програми була розповідь про життя і творчість відомого українського поета і патріота Василя Стуса, що її подав Володимир Курило.

Польський активіст говорив про відношення до українців

Монтреаль (УІБ). — Заходами Польського наукового інституту при університеті МекҐілл і місцевої групи „Солідарність" відбулася тут у понеділок, 23-го листопада ц.р., доповідь польського діяча опору з-під стягу Лешека Мочульського, дорадника „Солідарности" в Польщі, Ромуальда Шереметева, що тепер перебуває постійно в Вашінґтоні на науково-дослідчій стипендії. Як найновіший очевидець з-поза Залізної завіси, він подав обширне звідомлення з теперішньої політичної ситуації в Польщі Ярузельського, економічний стан та про діяльність опозиційних до уряду сил, які гуртуються довкола „Солідарности", багатьох підпільних партій і організацій в тому „Польської партії незалежности, якої він був співтворцем у 1985 році.

Після доповіді почалася довга дискусія, якою проводив проф. Й. К. Літинський із МекҐілського університету.

Першим зголосився до слова проф. Ярослав Рудницький, голова Уряду УНР. Він порушив справу українсько-польських взаємин, відношення крайових чинників, до екзильних урядів та процеси ув'язнень політичних діячів у теперішній Польщі.

У своїй обширній відповіді доповідач ствердив, що польсько-український кордон „найбільш стережений тепер у цілім СССР", очевидно з метою ізолювати українські визвольні рухи від польських. Все ж є контакти між одними й другими діячами й повне розуміння діяльности екзильних урядів, в тому леґітимного уряду РП в Лондоні з 1939 року". Властне коли збереглися якісь вартості з передвоєнних часів, то польський екзильний уряд є такою незаперечною вартістю" й його співпраця з іншими екзильними представництвами, в тому й із Урядом УНР, високо оцінюється „в краю". Найбільша перешкода для наладнання співпраці з українською меншиною в Польщі є горезвісне переселення лемків („акція Вісла") та інші вияви меншинної політики теперішнього польського уряду у Варшаві.

У дальшій дискусії з доповідачем проф. Рудницький заявив, що Уряд УНР, стоячи на становищі, що не тільки переселення лемків, але й інші наслідки теперішньої українсько-польської границі є незадовільні, вважає що їхнє полагодження й остаточна розв'язка лежить в інтересі обох сторін та, на думку обох екзильних урядів, буде вислідом мирних переговорів вільних суверенних держав України й Польщі, їхніх урядів та парляментів. Це становище було кількакратно потверджене на вершинних зустрічах обох урядів, а посередньо в „Українсько-польській декляраціі з 1979 року", текст якої він передав разом із іншими документами польському представникові. Як відомо, текст цієї декляраціі був підписаний із українського боку з поминенням справи майбутніх границь між Польщею й Україною, хоч обі сторони стояли на різних становищах: польська на становищі Ризького договору з 1921 року, українська на становищі етнографічного принципу українських територій з-перед 1939 року. Згідно з заявою президента Саббата з 1-го червня 1985 року „Ризький договір регулює справи між Польщею й Совєтським Союзом, а не взаємини між Польщею й Україною. Ці взаємини (щодо границь) декляраціа залишає до розв'язки майбутнім вільним урядам (України й Польщі).

В загальному виступ представника польського підпілля був ще одною нагодою поставити справу українсько-польських взаємин на публічний форум і знайшов широкий відгомін серед численної публіки, що взяла участь у зібранні.

Поляки оголосили неґативні висліди референдуму

Варшава, Польща. — З раніших інформацій вже відомо, що польські виборці, перший раз в історії існування Польської Народної Республіки, категорично і великою більшістю голосів відкинули у загальному на крайовому референдумі, який відбувся в неділю, 29-го листопада ц.р., усі пропозиції змін, пропоновані урядом і компартією.

Офіційний представник уряду Єжи Урбан, виступаючи на пресовій конференції після того, як вже були відомі висліди голосування, заявив, що 44.28 відсотка поляків відповіли на питання, яке заторкувало економічні зміни, і 46.29 відсотка на друге питання присвячене передбаченим політичним змінам в недалекому майбутньому, тобто польській „ґласності". Отже абсолютної більшости не отримано.

Не дивлячись на те, що Урбан категорично заперечив, що, мовляв, немає жадного спаду довір'я спільноти до теперішнього уряду і компартії, багато західних дипломатів, політичних спостеріґачів і коментарів розглядають референдум, як суцільну поразку комуністичного режиму Войцєха Ярузельского, який, до певної міри, поставив на карту цієї політичної гри свій не дуже то великий у народі авторитет, а перед референдумом особисто по яснював виборцям важливість поставлених під загальне голосування питань, від рішення яких залежатиме дальший розвиток польської економіки й політики та піднесення життєвого рівня в майбутньому.

Стоїть тепер відкритим питання: чи польські виборці настрашились підвишок цін і економічних та політичних експериментів, чи послухали голосу підпільної „Солідарности" і Католицької Церкви, яка хоч і безпосередньо не вмішувалася до процесу референдуму, але потихенько впливала на своїх вірних, щоб вони не ризикували експериментуванням уряду в ділянці економіки і політики, бо для переведення цих так важливих справ нарід мусить мати довір'я до людей, які мали б займатися перебудовою господарської системи і „польської моделі демократизації суспільства", яка в результаті може обмежити і так куці політичні права поляків.

Добре поінформовані економісти знають, що задовження Польщі закордонним країнам становило в минулому році 33,5 більйонів долярів, а до кінця цього року ця сума зросте до 36.25 більйонів. Як плянують офіційні чинники сплатити ці астрономічні суми, не відомо.

У референдумі брало участь тільки 17.6 мільйонів виборців, тобто 67.6 відсотка. У такому стані, кажуть спостеріґачі, можна говорити про повне недовір'я народних мас до свого уряду в державі „розвинутого соціялізму".

Облога в'язниці в Атланті закінчилася

Атланта, Джа.— У п'ятницю, 4-го грудня ц.р., закінчилося 11-денне повстаня у в'язниці Атланти, де кубинські в'язні тримали закладниками 89 членів сторожі і служби, вимагаючи розгляду їхніх справ індивідуально та залишення їх на терені ЗСА.

Переговори із представниками кубинських в'язнів закінчилися успішно коротко після півночі обіцянкою американських властей, що справа кожного в'язня буде розглянена окремо і що їх не будуть насильно відсилати до Куби, з якої вони втекли.

Хоча багато із 1,100 кубинських в'язнів не були надто згідні із таким полагодженням справи, їхні провідники таки підписали двосторінкову угоду із представниками американського судівництва і в годину після того випустили першу групу закладників. Ранком у п'ятницю, 4-го грудня, усі закладники були на волі на превелику радість їхніх родин, що у неспокої чекали ці довгі для них дні на вислід переговорів.

Бунт в'язнів в Атланті розпочався 23-го листопада на вістку про те, що американський Уряд плянує повернути до Куби 2,500 кубинців, які приїхали до ЗСА нелеґально і які або були ментально хворі або засуджені в Кубі за різні злочини, які вони також продовжали від часу висадки на американській землі.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ОБОРОНЯЄ ГОТОВИЙ ДО ПІДПИСУ ДОГОВІР З СССР

Вашінгтон. — В телевізійному інтерв'ю, яке було передане крайовими телестанціями у четвер, — 3-го грудня ц.р., президент Роналд Реґен в дуже рішучий спосіб обороняв готовий до підпису договір з Совєтським Союзом про редукцію нуклеарної зброї, зокрема відтягнення з усіх частин Европи і частинно з Азії ракет середнього і близького засягу з атомовими головками. Як відомо, договір має бути підписаний в наступному тижні, тобто 8-го грудня під час третьої зустрічі на вершинах між Президентом ЗСА і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим.

Президент Р. Реґен, відповідаючи на питання чотирьох телекореспонентів з головних станцій — Тома Брокова (Ен-Бі-Сі), Пітера Дженнінгса (Сі-Бі-Ес) Дана Ратера (Сі-Бі-Ес) і Бернарда Шова (Сі-Ен-Ен) заявив у переконуючий спосіб, що він ніколи не підписав би договору з СССР, чи з будьякою державою, який був би некорисний для ЗСА. При тому він обвинуватив критиків цього договору, зокрема правих консерватистів за брак довір'я до нього і його Адміністрації, яка, мовляв, не була здібна на випрацювання більш корисного договору не тільки для Америки, але для вільного світу взагалі.

Присутні журналісти, зокрема Т. Броков, запитував Президента чи його критика СССР за порушення договору з 1972 року не пошкодить передбаченим в наступному тижні переговорам, але Р. Реґен, не входячи в деталі, думає, що буде якраз навпаки, росіяни зрозуміють, що „ми маємо добру волю, але також настирливість допильнувати підписаних договорів про нуклеарну зброю". Торкаючись стратеґічної оборонної ініціятиви президент Р. Реґен заявив, що властиво М. Ґорбачов допоміг йому в тій справі своєю заявою під час інтерв'ю, що СССР також працює над цією системою, але досі світ про ці досліди нічого не знав. Тоді коли ще минулого тижня СОІ підтримувало 56 відсотків американців, то після заяви М. Ґорбачова це число збільшилося до 71 відсотків, згідно переведеним опитом.

Права людини, Афганістан, Нікараґуа, допомога віруючим в СССР, й інші реґіональні справи будуть предметом розмов у Вашінгтоні. Треба підкреслити, що на передодні інтерв'ю Президента ЗСА відвідала делеґація оборонців прав людини в комуністичних країнах і передала йому цілий ряд документів, які свідчать, що в СССР мало змінилося в тому відношенні.

У пов'язанні з Афганістаном Р. Реґен заявив, що цю війну й окупацію М. Ґорбачов успадкував від своїх попередників і тому треба дати йому нагоду вийти з цієї халепи з обличчям, бо Президент ЗСА не вірить, що війну в Афганістані, можна виграти.

Чи помилує Президент віцеадмірала Джана Пойндекстера і підполковника Олівера Норта за „іранконтра аферу", — запитали журналісти. Р. Реґен, в першу черґу не вважає цієї справи, „аферою", або як кажуть деякі ліберали „скандалом". Була зроблена урядовими речниками помилка у пертрактації не з представниками аятолли Хомейні, як загально говориться, а з тими силами в Ірані, які також мріють про зміни.

Президент закінчив своє інтерв'ю поясненням падіння ціни доляра, зокрема за кордоном. Він думає, що до цієї справи спричинились в більшості деякі закордонні країни, але й цю справу можна буде поправити в майбутньому. Він при тому дав добру оцінку віцепрезидентові Джорджові Бушові, який, на його думку, є добрим кандидатом на пост президента тому, що він познайомлений з усіма деталями державного керівництва.

У ЛЮТОМУ НАСТУПНОГО РОКУ, в Картаґені, Колюмбія, відбудеться конференція міністрів закордонних справ восьми більших латино-американських держав, на порядку якої буде також справа прийняття комуністичної Куби до Організації американських держав (ОАС). Інформуючи про підготову цієї конференції, пресове агентство Ройтерса нагадує, що Куба була виключена з тієї організації за свою аґресивну політику в багатьох державах світу і поширення революції в Латинській Америці.

Про політичні дії та науково-літературні плянування інформує проф.д-р Ю. Бойко-Блохин

Проф. д-р Ю. Бойко Блохин у редакції „Свободи".

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. Коленська). — У четвер, 19-го листопада ц.р., знову прибув до Америки з Мюнхену, Західня Німеччина, проф. д-р Юрій Бойко-Блохин — видатний літературознавець і професор Людвік Максіміліян університету, щоб на цьому терені обговорити справи політичного і наукового характеру — вагомі для усієї спільноти в діяспорі — та щоб відбути ряд зустрічів із науковцями НТШ А та УВАН. Редакцію „Свободи" наш науковець відвідав у вівторок, 24-го листопада, поінформувавши про різні справи, пов'язані з його приїздом.

Перш усього, що спонукало проф. д-ра Бойка-Блохина прибути до Америки — як він сказав, — це засідання Уряду Державного Центру та засідання Президії Української Національної Ради, що відбулися між 21-им та 22-им листопада ц.р. у Домі УНР у Філядельфії в присутності всіх його членів — серед них Президент УНР Микола Лівицький, віцепрезидент УНР Ю. Бойко-Блохин, голова Уряду УНР проф. Ярослав Рудницький, президент Української Національної Ради інж. Павло Лимаренко та інші. „На засіданні, — як це сказав проф. Бойко-Блохин, — був багатий порядок нарад, зокрема розглядалися успіхи консолідаційних переговорів. Засідання Уряду було замкнене і в свій час будуть про нього публікації, коли дійде до відповідних рішень, а зараз справа функціонує", — додав професор.

Доповідь проф. Бойка-Блохина, що її влаштовувала УВАН в ЗСА у неділю, 22-го листопада у Манґеттені на тему роману Г. Конисього „Семен Жук і його родичі" не відбулася з уваги на неможливість д-ра Бойка прибути через незвичайно важливий порядок нарад УНР. Він теж прохав передати, що „Я, як доповідач вибачаюся у цих осіб, які хотіли мене послухати, але через складні обставини я не міг прибути".

У дальшому проф. Ю. Бойко-Блохин поінформу-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ІЗРАЛЬ ВИДАВ ФРАНЦІЇ терориста-вбивцю Вілліяма Накаша, який ще в 1983 році виконав на території Франції політичний атентат над громадянином тієї держави альжирського походження, а потім йому вдалося втекти до Ізраїля і отримати там ізраїльське громадянство під прізвищем Руді Атлян. Згідно з тамошніми законами кожний жид, приїжджаючи до Ізраїля може легким способом отримати громадянські папери, бо таких осіб закон розглядає як поворотців на батьківщину. Вміжчасі у Франції відбувся над ним заочний суд і Накаша засудили на досмертну в'язницю. Проблема була тільки як добитися видачі Шакаша. Франція запросила до себе представників ізраїльського уряду, які перевірили умови в тюрмах, позвітували урядові і найвищому судді. Після того верховний суд прийняв рішення про видачу Франції Накаша, не бажаючи зривати дипломатичних зв'язків з Парижем.

НАЙБІЛЬША РОБІТНИЧА профспілка в Гаїті підтримала рішення головної виборчої ради, яка у зв'язку з терористичними актами, вбивствами, пораненнями, побиттям, погрозами тощо, відкликала перші крайові парляментарні і президентські вибори і заявила, що спричинниками терору були цивільні прихильники колишнього диктатора Жана Кльода Дувалі́є і військової хунти. Вони застрелили, закололи ножами, або забили іншими предметами 34 особи, а понад 150 осіб поранили. Кандидат на президента від християнсько-демократичної партії Сільвіо Кльод заявив кореспондентам, що він закликатиме населення до бойкоту і організуватиме самооборону, якщо ген. Анрі Намфрі, голова військової хунти, не зреziґнує на протязі трьох чергових місяців із свого посту. Ген. Намфрі розв'язав негайно виборчу раду після невдалих виборів в неділю, 29-го листопада. Державний департамент ЗСА закликав хунту до негайного передання влади в руки представників народу, бо інакше може увірватись терпець у народних масах і, з допомогою сусідніх держав, вони силою усунуть її (хунту) від влади.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ різних країн, що була запрошена для обсервування президентських виборів у Гаїті, повернулася до Маямі та настирливо наполягала на тому, щоб Організація американських держав (ОАС) діяла негайно і конечно, щоби привернути правопорядок в Гаїті.

В АМЕРИЦІ

РИЧАРД Н. ПЕРЛІ, КОЛИШНІЙ високий урядник Пентаґону, погляди якого будтуь безумовно мати великий вплив на обговорення в Сенаті нового протиракетного договору, сильно скритикував деякі точки перевірки цього договору. Він теж запропонував, щоб Сенат застановився над доданням деяких застережень до цього договору проти чого є Білий Дім, побоюючись, що це може спричинити вимогу дальших переговорів з СССР. У своїх застереженнях Перл видвигає два ключові факти, що на його думку ставлять Америку в погане положення: договір не дозволяє на перевірку короткотерміновими повідомленнями ніде в СССР, як також й те, що ще й досі Совєтський Союз не передав всіх потрібних фактів про свої ракети.

ВЕРХОВНИЙ СУД одноголосно відкинув закон стейту Ню Джерзі з 1982 року, який дозволяв у публічних школах на однохвилинну мовчанку для медитації перед навчанням.

БЕТТІ ФОРД, ДРУЖИНА колишнього президента ЗСА Джералда Форда, повернулася додому з лікарні після операції серцевих жил. Родина заявила, що пацієнтка почувається дуже добре і приходить поволі до повного видужання після операції, яку перенесла 20-го листопада ц.р.

У НЮ ЙОРКУ ТРИ МІСЦЕВІ бульварні газети приготовляються до фінального і вирішального бою за своє існування. Згідно з думками газетних аналітиків, навіть таке велике місто як Ню Йорк не є в силі втримати три такі газети. Кожна з цих трьох газет „Дейлі Нюз", „Ню Йорк Пост" і „Ню Йорк Нюздей" втрачає річно мільйони долярів і скоріше чи пізніше переможцем вийде тільки одна, а в найкращому випадку дві. Вміжчасі кожна газета окремо старається приманити якнайбільше читачів.

В ЧИКАҐО ПІСЛЯ 12-годинних гострих дебат в міській раді обрано на виконуючого обов'язки мейора міста Юджіна Сосра. Цей 54-річний неґритянський член міської ради був вибраний 29 до 19 голосами, в більшості білими членами міської ради, що ставилися завжди ворожо до попереднього померлого мейора Гаролда Вашінгтона. В наслідок цього вибору на вулицях були демонстрації та деякі порушення порядку тими, що виступали проти його вибору, а хотіли прибічника мейора Вашінгтона, Тимоті Еванса. Юджін Соср буде на цьому пості принаймеще до часу спеціяльних виборів на початку 1989 року.

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ аеронавтики і дослідження простору повідомило, що довго відкладуваний полет на Юпітер здійсниться в 1989 році. Ракета з апаратурою наблизиться до астероїдів новою дорогою попри плянету Венеру. Ця ракета буде запущена з простірного корабля „Діскавері".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Терор проти демократії

Це, що сталося в минулу неділю на острові Гаїті, не може вміститися в уявленні культурної людини XX сторіччя. Зорганізовані банди терористів ганялися від одної виборчої домівки до другої, до шкіл і церков, і навмання стріляли в кого попало або розбивали голови мечетами, спадщиною джунґлі. Печерні люди недалеко від берегів Америки, бож на Караїбському морі недалеко Куби.

Гаїті, колись французька колонія, від 1804 року самостійна державка величиною стейту Мериленд із несповна 6 мільйонами населення, яке душиться по близько 600 осіб на одній квадратовій милі. Надзвичайна бідність — найбільша в західній гемісфері — у сполуці з 80 відсотками неграмотних, сприяла демагогії і вічним заколотам. Це спонукало Америку тримати там своє військо в роках 1915 - 34.

Ці самі причини дозволили батькові і синові родини Дуваліє правити там по-диктаторськи на протязі 29 років. Останні два роки правила там військова хунта.

Саме в минулу неділю мали там відбутися перші за 30 років вибори демократичного президента. Але Хуан Карльос Дуваліє, який втік американським літаком і живе на еміґрації, не вирікся надії на поворот до влади і своїми опричниками внеможливив вибори. Нараховано 34 вбитих і сотні ранених.

Америка припинила всяку допомогу Гаїті і чекає, чи справді в лютому 1988 року відбудуться там нові вибори під міжнародним контролем. Може й мають рацію деякі аналітики, які кажуть, що Америка повинна вислати туди морську піхоту і завести такий лад, як на Ґренаді. Дуваліє наслідує філіппінського колишнього диктатора Фердінанда Маркоса, який теж постійно кирить, мріючи про поворот до влади. Коли Америка прагне бачити скрізь демократизацію, мусить активно підтримувати її; так, як Москва активно підтримує і насаджує, де може, комунізм.

СЕСТРА ШВЕДСЬКОГО ДИПЛОМАТА під час Другої світової війни Рауля Валленберґа, який, будучи в Мадярщині, врятував понад 20,000 жидів перед видимою смертю, а потім був схоплений в Будапешті совєтськими військами, заявила кореспондентам, що вона отримала через совєтську амбасаду в Стокгольмі листа від совєтського керівника Міхаїла Ґорбачова у справі долі її брата. У совєтському повідомленні говориться, — каже Ніна Лягерґрін, — що її брат Рауль Валленберґ помер у Лубянській тюрмі від серцевої атаки. Значить М. Ґорбачов тільки повторив стару совєтську версію в тій справі. Інші в'язні твердили, що бачили Валленберґа вже після офіційного повідомлення про його смерть. Сестра Валленберґа заявила, що вона втратила тепер усю надію з допомогою змін і політики ,,гласності" в СССР вияснити до кінця справу долі її брата.

Микола Бараболяк

ПРИКРІ АНАЛОГІЇ: КАЗУС КУРДІВ

Приходять спорадичні вістки з Курдистану: іракські бомбовики й артилерія бомбардують селища курдів неподалік від проводів оливи, які ведуть від джерел нафтової ропи в Кіркуку, в Іраку, до турецького порту над Середземним морем. Виселили біля півмільйона курдів із їхніх хат, тисячі вбитих і ранених. Диктатор Іраку, Гуссейн Ассад, безпощадний і жорстокий. Іран зумів заманити частину курдів на свій бік у війні з Іраком і черговий раз обманути їх, обіцюючи їм автономію. І так курди гинуть марне у боротьбі за чужу справу. Бідні ці курди. Старовинний — це народ. Їх історія йде тисячоріччя у минуле. Не зважаючи на зазіхання ворогів, вони затримали свою національну окремішність і гордість нескорених. Сторіччями вже боряться і пролили ріки крови, щоб вибороти собі державну незалежність, але невдахи. На переломі УІІ і УІІІ сторіч підкорили їх собі араби, які наїхали на них із півдня, тоді як на Дамаск і Баґдад. Араби передали їм іслям у його ,,сунні" версії. Відтак по черзі жили курди під пануванням монголів і врешті оттоманських турків. У часі Першої світової війни допомагали дещо альянтам проти турків, і за те на мировій конференції в 1920 році в Севрі признано їм державну незалежність. Але турки не допустили до заіснування незалежного Курдистану.

Доля їх подібна у дечому до нашої: накладіть мапу України на політичну мапу Близького Сходу і побачите цю схожість. Як наші землі були до 1939 року розірвані між СССР, Польщею, Чехо-Словаччиною і Румунією, так батьківщина курдів покраяна кордонами між Туреччиною, Іраком, Іраном і Сирією. Як нам важко було боротись проти чотирьох ворогів нараз, так і важко їм. У такій ситуації важко їх використовувати, як це нині робить Іран у війні з Іраком.

Трагедія цього народу в цьому, що хоч які вони патріоти, як готові на жертви крови, не стосують визвольних заходів відповідних до часів. Не зуміли закріпити себе у публічній опінії світу як нація зріла до самостійного державного життя. Не виростили провідної верстви, яка надала б їхній боротьбі консеквентний, цілеспрямований напрям.

Палестинці, за останніх 40 років, хоч мали допомогу держав-арабів, не довоювались до нічого зброєю проти Ізраїля, бо хоч як справедлива є їхня справа, не розуміли, що проти них є Америка та інтелектуальна потуга світового жидівства. Нині палестинці майже заперестали вживати насилля навіть у формі терору, а взялись за завдання винести палестинське питання на світову арену як питання миру у світі. Вони намагаються переконати публічну опінію світу, що без замирення між арабами й Ізраїлем світ може докотитись до ґльобальної катастрофи. Це зачинає розуміти й Америка, але, на жаль, Америка довела до такого роздуття ,,его" фанатичної частини населення Ізраїля, репрезентованого нині Шаміром, що переконування навіть поміркованих кіл американського жидівства, не згадуючи вже про аргументи державного секретаря Шулца, не мають успіху.

Трагедія героїчного народу курдів у тому, що до їх свідомости не дійшло ще теж, що при кінці XX сторіччя вартості, які рішають про долю чи недолю народів, не ті, що панували в історії на початку цього сторіччя. Вагома вартість пролитої з ідейних мотивів крови впала на міжнародному ринку дуже низько. Рішають зв'язки, впливи. А в підложжі того — пропаганда, світова опінія. Ось як багато добились чорні тиском на білий уряд Південної Африки.

Хто заінтересований долею курдів? Мають вони політиків, публіцистів, учених, представників мистецького світу, які виносили б їх претенсії на форум публічної опінії світу? А нині навіть Ґорбачов пише книжки і працює всіма силами, щоби з'єднати для своєї ,,перестройки" опінію світу. В пропаганді велика сила.

Багато читачів може образиться, коли вкажу на деяку подібність визвольних заходів курдів і наших. У курдів панує культ проливання крови без уваги на те, чи ця найвища жертва може привести в даних обставинах до успіху чи ні. Це ознака не-політики. Бо політика це стосування засобів, якими можливо добитись перемоги. Завданням кожної еміґрації, і нашої теж є готовити політичне підґрунтя для незалежницьких аспірацій, а не готовитись з еміґрації до збройної інтервенції. А таке виходить з енунціяцій деяких наших ,,середовищ". Безглузді і безнадійні засоби. Не такі настанови, як у курдів?

Передо мною текст проєкту резолюції конгресмена П. Крейна (Ілл.) в справі відзначення Тисячоліття. У ній мова про Київську Русь як праматір християнства Білорусії, Росії й України. Ми обурюємось на таку настанову. Протестуємо. Але маємо поважну історію України англійською мовою, яка була б противагою проти вчення російських і жидівських авторитетів історичних наук Гарварду й інших наукових осередків про ,,матушку Рассєю"? Покажете конгресменові Крейнові, щоби його переконати про нашу правду, історію України англійською мовою написану професором економічних наук з невідомим ім'ям в історичному науковому світі, чи історію Церкви написану

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про небезпечне життя у тихому закутку

Не один раз ми вже порушували у наших фейлетонах справу постійних небезпек, що чигають на нас таки у щоденному житті: на вулиці, у підземці, при вході до мешкальних будинків, при їзді автом.

Але існують небезпеки ще іншого порядку, про які людині навіть у снах не сниться і з яких часом можна навіть дещо посміятися, якщо б не було лячно.

Коли постійно чую запити від своїх знайомих, чому так далеко живу від редакції ,,Свободи" і від українського середовища — відповідь завжди досі була ця сама; що у тихому закутку, де наша родина вибрала жити перед тридцяти роками, немає підземок, немає чорного та іншокольорового міського шумовиння і що у малій місцевості вашу хату та вас усі знають, так як ви знаєте добре ваших сусідів.

Але ось від якогось часу цей безпечний закуток, про який досі можна було говорити ,,моя хата, моя твердиня" — зовсім перестав бути таким безпечним. Усе розпочалося від того, що на кінці моєї досі спокійної вулиці, де тихо колихалися у морському заливі човни і вітрильники, побудовано два ресторани, в яких, звичайно, можна не лише з'їсти, але й випити. Тепер моя вулиця, на якій досі час від часу проїздило одне авто, ніччю нагадує Ню Йорк з цією різницею, що тут ще до того авта роблять собі перегони, зокрема коли водії добре на підпитку. Все було б далі зовсім безпечним, але мій дім стоїть саме на перехресті вулиць і хоча це перехрестя має великі та добре видні світла, щораз більше нічних водіїв цих світел не завважує і з повним розгоном в'їзджає у залізну загороду, що має охороняти город, а відтак у великий пень, що залишився після славного гурагану ,,Ґлорія".

Саме у ніч після Дня Подяки у мене була мала річниця — десятий раз в цьому році розбилося авто на пні нашої колись ,,родинної" сосни.

Сценарій тих подій ніколи не зміняється: пізньою ніччю можна почути сильний скреґіт гамульців, відтак глухий удар авта у загороду і в пень, від якого стрясає цілою хатою, а пасажири авта, які спершу стараються зрушити його і коли це не вдається, мерщій тікають, частенько досить хитким кроком. А далі, я накручую число телефону "911", розповідаю поліції, що сталося, чекаю дрижачи із нічного холоду, аж приїдуть і спишуть протокол, а відтак після всілякої балаканини кличуть вантажник для відсунення авта. Коли вкінці зморить сон по цих нічних пригодах, будить мене раннім ранком новий голосний звук — це міські робітники прибивають з гуком і стуком знищену таблицю, яка має вказувати водіям, що тут треба скрутити в цей чи інший бік.

Другого дня я збираю ,,вислови співчуття" від прохожих і сусідів, і як часто у таких випадках кожний має гарні поради, але на порадах і кінчається.

Після ювілейного десятого випадку, зробивши декілька знімок із знищення, я вибралася шляхом т. зв. червоної стрічки — від поліції, до бюра доріг і вкінці до посадника міста. Всюди прийняли чемно, вислухали, оглянули знімки, покивали головами, висловили своє обурення на ресторани, що видають без міри алькоголь і... запевнили мене, що я дуже щаслива, що залишила на межі городу цей пень, бо ,,інакше авта затримувались би аж у моїй вітальні" і що мушу ,,бути осторожна" (але як, не вияснили).

Мені нагадалося ствердження одного поважного українського громадянина, який довший час не сідав на літак з уваги на небезпеку катастрофи. Вкінці, однак, відважився із такою завагою: — Це зовсім вигідно летіти, тільки треба дуже вважати...

Подібне можна сказати тепер у цьому випадку, що зовсім вигідно жити у затишку малого містечка, тільки треба дуже вважати...

О-КА

Юрій Р. Рибак

ВІКУНЬЯ — НАДІЯ НАСЕЛЕННЯ ПЕРУ

Коли зближається зимна пора року людина звичайно думає про теплий одяг. При самому ж закупі звертає теж увагу на волокно чи воно синтетичне чи природне. Можна б тут спорити, бо ще досі, незалежно від технологічного поступу, існує погляд, що природне волокно є таки ,,тепліше", бо тварина створила його для своєї власної охорони перед зимном... І тому вона далі залишається вовною і ще довго матиме своїх поклонників... А коли мова про вовну, то перенесімось у Південну Америку, у високі гори Анди, а там знайдемо тварини домашні та дикі, не присвоєні людиною, за якими саме вона шукає. Між ними є ляма (Lama peruana), альпака (Lama pacos), та гванако (Lama guanacoe). До цієї ж самої групи належить вікунья (Vicugna), висоти яких 40 інчів до хребта та яких 140 фунтів ваги. Та хоча вона походить з родини верблюдів, то не має горба, а широковідома у світі зі своєї якісної вовни, що є тонша від альпаки, кашміру і анґори. Зі знаних природних культурних колокон тоншим від вовни вікуньї є тільки шовк.

Найцінніший волос вікуньї є на спині і потрібно два роки, щоб зібрати вісім унцій. Ця прикмета має своє історичне значення, від віків бо не оплачувалось вбивати вікунью ради горстки вовни і тому радше її ловили, стригли і відпускали на волю.

Територія, де постійно пасеться вікунья, переходила з рук до рук. Були там інки, були еспанці, а тепер є перуанці. Всі вони гостро забороняли вбивати цю ляму. Але велика вартість вовни, а до того ненаситний світовий попит тільки приманює браконьєрів, себто порушників мисливського права, що полюють у забороненій смузі.

У 1950 році Перу обрахувало, що яких 400,000 штук вікуньї ще існували, а перелік декаду пізніше виявив, що залишилося тільки 5,000 штук!... Вдарено у дзвін на тривогу... Дев'ядесят країн світу погодились проголосити заборону торгівлі, а завдяки німецько-перуанському проєктові консервації число вікуньї зросло до 100,000 і стало зразком для країн, де вимирають дикі тварини. Тримати вакунью у заповідниках — це тільки тимчасова розв'язка. Вона мусить бути вільною, однак тяжко охоронити від браконьєрів. Тому і продумано передати її під охорону поодиноких селян із завданням пильнувати цілі отари. Вікунья має прекрасний зір, скорість та витривалість; тому і браконьєри радше стрижуть їх, коли вони вбиті, ніж живі.

Щоби таки дістати вовну вікуньї підприємчиві люди взялись на спосіб. Вони викуповують перуанські одяги, що мають її домішку, а, висортувавши волокно отримують оригінал... Загально беручи у розпродажі існує багато фальшивок, тому треба обережно купувати.

І ось пригадалась цілоденна подорож перуанською залізницею з Пуно над озером Тітікака до Арекіпа. Залізничий шлях вів високо поміж гори Анди... Небо було блакитне, а краєвидові бракувало живої зелені... Усе виглядало якесь одноманітне, забарвлене понурістю з домішкою жовто-брунатного кольору... До цього повністю примінились селянські хати зліплені з глини. Час від часу монотонність ока переривали шпилі гір, оповиті серпанком сірих хмар, або посипані білим снігом, який промінював сріблистими відблисками сонця... Тут і там появлялись люди одинцем або лями в отарах. І часто лями граціозно носили свої головки немов хотіли б заявити: ,,Ми тут вдома".

У цьому ж самому переділі їхав бразилійський бізнесмен із своєю дружиною. По кількох годинах їзди він заявив: ,,Ось ми недавно їздили в Амазонію і виглядало, що там живуть найбідніші люди у світі. Але я помиляюсь, бо амазонець у своїй джунглі має повно харчу... вистачить йому вилізти на пальму, щоб зірвати банан. А тут у високих Андах? Де має людина шукати за харчем?..."

Заввага слушна. Яких шість мільйонів селян живуть у горах на висоті 16,500 футів понад поземом моря. Територія поселення не виявляє гостинности, життя жорстоке, а продовження існування спирається лише на кількох культурних рослинах та дещо на коровах, вівцях та лямах, що запевнює найконечніше для прожитку. Існує занепад в економії і брак поступу. Але так зле ще не є. Якраз вікунья — як один із кількох аграрних ресурсів — подає надію на успіх у соціо-економічному підйомі. Візьмім бо до уваги, що мішок вовни з вікуньї, ваги яких двох фунтів, може принести 200 долярів, під час коли ця сама вага вовни з альпаки вартує лише кілька долярів! Знавці знову ж подають, що за один ярд тканини з вікуньї селянка може отримати одну тисячу долярів!

Згадані дані говорять за себе і це дає запоруку запевнити сталий, так потрібний додатковий дохід для родини. Але для здійснення треба взятись до перевишколу продукції, щоб осягнути якість експортового товару. Тому тільки само говорення про вікунью та її вихвалювання — це пуста балачка. Активність у зреалізуванні програми — це відповідь.

Є багато осіб, які вважають, що дике життя треба залишити незмінним. Але така країна як Перу, що зустрічається із постійним ростом населення, ради цього мусить звернути увагу на ресурси дикого життя, як скажімо вікунью. Отже, твориться цікава симбіоза між охороною дичини і економікою: завдяки охороні дике життя живе, і без шкоди для себе стає ресурсом для розвою народного господарства, щоби заспокоїти потреби населення і збільшувати його добробут.

Василь Стус

І стало тихо, і святочно, й вічно,
як смерть тебе забрала забарна.
А в пам'яті ще длань твоя заклична
і пісня псалму, древня і журна.
І сяйний погляд — неба голубого
і лазуровий шовк старечих слів.
Оце ти й є, дорого цнот, дорого
в епітилії впокоєних жалів.
А клір мовчить. Ніхто й не заголосить,
ніхто й не знає, де твій буде прах.
По цих мордовських рознесе вітрах
ота злоба, котрої дневі досить.
Лети ж, пожовклий золотий листочку,
світами, що угрілися в піснях
твоїх прещедрих. В льолі-сповиточку
най стріне тя Господь у небесах.

(Із збірки ,,Палімпсести")

о. Андрій В. Шаґала, ЧСВВ

І ПОТЕКЛИ СЛЬОЗИ...

У вересні відвідав я Польщу. Візита була коротка — не цілих три тижні, — родинна, але багата. Крім рідного Перемишля і родини, я відвідав Ярослав, Горлиці, Варшаву, Ольштин, Добре Місто, Ґурово Ілавецьке, Остре Бордо, Бартошиці, Асуни, Байори, Венгожево Бані Мазурські, Круклянки, Кошалін, Колобжеґ, Тшебятів, Старгорд Щецінський, Щецін і Білий Бір.

В Горлицях хотів я особисто побачити манастир Сестер Василіянок. Там Сестри плянують перенести свій провінційний осідок включно з новіціятом і душпастирською обслугою наших лемків. Манастир, який будують, дуже гарний. Каплиця вже готова і щодня відправляється в ній Служба Божа. В неділі є там понад сотня людей. Сестри дуже гарно розгортають там свою працю і вчать дітей релігії.

Моє перебування у Варшаві використали наші отці і я мав приємність довершити на празник Різдва Матері Божої чину облечин одного нашого новика. Монашу рясу з моїх рук прийняв під час зворушливої церемонії кандидат на священика, який закінчив вже вищі студії з дипломом інженера, з якого родиною я дуже зв'язаний, бо довгі роки у них перебував і разом ділили ми долю і недолю, коли ,,родилася" на тих теренах наша Церква. А ,,родилася в болях". Тепер у Варшаві є сім василіянських питомців. Двох із них — це два рідні брати. Третій брат свіжо прибув також. У Люблині на епархіяльних священиків вчиться в Семінарії 11 питомців. Цього року було висвячених вісім нових українських священиків у Польщі.

Відвідав я також північні й західні землі Польщі, де проживає найбільше наших людей, серед яких я колись працював, Церква наша там гарно розвивається. Працюють там переважно вже молоді наші священики і Сестри монахині. Лише самі Сестри Служебниці — 15 катехиток — обняли навчанням релігії 2,000 — дві тисячі дітей. А крім Сестер Служебниць релігії навчають ще Сестри Василіянки і Сестри Йосифітки та священики... Всюди на Богослуженнях в наших церквах стрічається багато дітей і молоді,, чого, на жаль, трудно запримітити тут по наших церквах.

Під час мого перебування відбулося дві прощі з нагоди Марійського Року. Одна до Ченстохови, в якій взяло участь коло 5,000 українців з цілої Польщі, а друга — до Білого Бору, де було близько 10,000 паломників; переважали молоді люди.

Оглядав я теж накручений фільм із з'їзду молоді, що його зорганізували літом наші молоді священики і питомці з Варшави з нагоди Тисячоліття і Сороколіття нашої Церкви в Польщі в новій дійсності. Були цікаві доповіді з цієї нагоди і нічне молитовне чування з процесією з запаленими свічками і Службою Божою опівночі. Цікаві чотири стації під час процесії, присвячені 1. св. Володимирові, 2. св. Йосафатові, 3. за прославу Слуги Божого Митрополита Андрея і 4. присвячена Хрестові — Символові Хрищення України. Дуже змістовні набоженства і моління при тих стаціях. Все опрацьоване нашими питомцями.

Нашим вірним вдалося здобути деякі святині, які досі стояли опущені і знищені. Відремонтували їх і вже відправляються наші Богослуження у Команчі, Горлицях, Устриках Долішніх, Ярославі, Ґурові Ілавецькому, Венґожеві. Деякі святині, як у Битові й інших місцевостях, є в генеральному ремонті, чи відбудові. Будується також будинок для гуртожитку при українській школі в Білому Борі. Мури будинку витягнені вже під дах. Коли на це все дивитися власними очима, можна завважити радість в очах наших братів у Польщі і їхню вдячність за численні пожертви, що наплинули для них з-за океану, бо власними силами неспроможні були б вони цього осягнути. І раділо моє серце і подумав я: як правдиві є слова Святого Писання: ,,Щасливіша річ даватим ніж брати".

Хотів я дещо довше зупинитися на Ярославі. Колись я там душпастирював. Наші Богослуження відправлялися, як і в багатьох інших місцевостях, у польському костьолі. Від Зелених Свят цього року, наші українці в Ярославі моляться вже у своїй власній церкві, яку відзискали. У цій церкві перший раз в неділю, 6-го вересня відслужив і я Святу Літургію і про це кілька слів хочу розказати.

Коли станув я перед провізоричним престолом, а почерез густо розставлене риштування долетів до мене чудовий, молитовний, а так зворушливий спів численно зібраних богомільців Ярослава і околиць, коли поглянув на церкву, — колись так чудову, як писанка прекрасну, а тепер так бідну, убогу, обдряпану, знищену, обдерту з всякої краси, — а спів лунав, прошивав серце і взносився до небес — щось стиснуло за горло, що і годі було дальше продовжувати Літургію і, даючи сльозам волю, потекли вони... гарячі сльози по лиці. Та й не намагався я стримати їх. Хай вони, сльози священослужителя, супроводять цей богомільний спів вірного Божого народу від цього провізоричного престолу вбогого храму, перед Престіл Всевишнього Божого Маєстату.

Після Євангелії сказав я їм те, що диктувало тоді серце.

,,Недавно був я дуже зворушений, коли стояв перед плачучою Іконою Божої Матері в Чикаґо. Сьогодні стою тут знов зворушений до сліз, яких не скриваю і не стидаюсь. І коли Мати Божа тут у вас і з вами не плаче, то тому, що бачить ваші серця повні живої віри, сповнені надією і гарячою любов'ю до Її Сина і до цього храму Божого, — колись так чудово, а тепер так знищеного, опущеного, вбогого. І тому, що храм цей такий убогий, він такий дорогий вашому серцю.

Чули ви перед хвилиною Євангелію про лихих виноградарів, які слуги господаря одних побили інших вбили. Не пощадили навіть сина власника винниці. ,,Це спадкоємець, нумо вб'ємо його, то і спадщина буде наша. І вбили".

Сорок кілька років тому лихі люди завдали смертний удар Христовій Винниці Церкві нашій. Одних слуг-священослужителів ,,побили", інших ,,вбили", щоб загарбати собі спадщину нашу. Але Церкви Христової вбити не можна. ,,Пекельні ворота її не подолають". По сорока згорою роках вернула до вас ваша найдорожча мама — церква ярославська. Вправді дуже вона опущена, знищена, бідна. Але кличу до вас словами св. Павла з сьогоднішнього Апостола: ,,Браття! Чувайте, стійте у вірі, будьте мужні, кріпіться!" Бог вас не опустить! Бог і добрі люди вам допоможуть піднести з руїни цей храм Божий і привернути йому первісну красу. Мати Божа, яку ви так любите, особливо у цьому Її Марійському Році, в цьому вам допоможе. Всюди, де тільки матиму змогу, говоритиму про ваш Божий храм і вашу любов до нього".

Тому за посередництвом нашої української преси, звертаюся до всіх людей доброї волі: поможіть нашим братам у Ярославі відремонтувати свою відзискану церкву. А роблю це на прохання і уповноваження тамошнього пароха о. Івана Балика, відпис якого долучую.

,,Громада по нитці, бідному сорочка" — каже наша пословиця. А Христос заявив: ,,Що вчинили ви одному з Моїх братів найменших, це ви Мені вчинили". За вчинене добро нашим потребуючим братам, в яких сам Христос скривається, Він відплатить по-своєму. Нагородить стократно Своїм Божим благословенням.

Хто бажав би помогти нашим братам в їхньому благородному ділі, може свою пожертву, з зазначенням ,,на церкву в Ярославі", скласти на адресу: Jaroslaw Society s/o Dr. P. Wyhinny, 2206 West Chicago Avenue, Chicago, Illinois 60622, USA., або в нашій катедральній парафії св. о. Миколая в Чикаґо: 2238 West Rice Street Chicago, Illinois 60622.

Український осередок св. Андрія в Норт Порті

Літо на Фльориді було цього року вийнятково гаряче. Наші поселенці, які постійно живуть на Фльориді, а їх число швидко зростає, знаходили прохолоду у морських хвилях. Дехто відвідував північні області Америки, рідних і знайомих. У літній час українська громада проявляє меншу активність, все ж таки члени громади збираються кожної неділі в українській католицькій церкві або в каплиці при осередку св. Андрія.

Інтенсивна праця проходила передовсім без перерви при будові українського кондомініюму при осередку. Перед нашими очима вже пишається велика будівля, де вкоротці замешкає 45 українських родин у комфортабельних помешканнях. Переселяться до цього нового комплексу українці з різних теренів Америки і Канади. Ще перед несповна роком наша громада сприйняла проєкт будови з певним скептицизмом. Сьогодні це вже дійсність, листа власників помешкань заповнена. Вправді дехто через поважні родинні перешкоди мусів зрезиґнувати з купна, але на їх місце зразу появилися нові. Можливо вкоротці прийдеться подумати про додаткову розбудову цього об'єкту.

Директор проєкту будови Володимир Борискевич докладає зусиль, щоб вже у грудні закінчити усі деталі будови, бо в січні відбудеться відкриття і урочисте посвячення. Це справді імпозантна будівля, з двома віндами і просторими верандами. По середині внутрішньої площі вже викінчено вигідний плавальний басейн.

Управа осередку подбала щоб забезпечити цей кондомініюм за українцями. За статутом власником мешкання може стати тільки член українського осередку св. Андрія. Також на випадок продажі в майбутньому право купна може мати тільки член осередку.

В неділю, 1-го листопада, українська громада в Норт Порті відзначила величаво 69-ту річницю проголошення державности у Львові та 42-гу річницю смерти Митрополита Андрея Шептицького. Залю осередку св. Андрія виповнила численна публіка. Програму відкрив хор осередку піснею „Гей у лузі" під проводом д-р Ярослави Грабович та вступним словом мистецького керівника Віри Повх. Доповідь про події 1-го листопада 1918 року виголосив редактор Орест Питляр. Його думки не були буденні, бо, як звичайно, промовці виголошують лише про славний, героїчний, прекрасний Листопад. Він вправді підкреслив, що це була одна з найсвітліших подій у новій, модерній добі державного відродження України, але також вказав на факти галицького партикуляризму, що лягають деякою тінню на події наших визвольних змагань. Соборність України проголошено щойно по двох з половиною місяцях і навіть помимо цього історичного факту весь час діяли окремий галицький уряд, окреме представництво на міжнародному форумі, окрема дієва галицька армія. Промовець підкреслив безсумнівні позитиви галицької держави. Цеж бо за одну ніч повстала в цілій країні побудова модерної на той час держави, що зуміла впродовж майже року втриматися у боротьбі проти переважаючої польської армії і навіть допомогла знесиленій тоді дієвій армії УНР здобути у славному липневому поході столицю України Київ.

Лідія Соя відіграла на фортепіяні „Ноктюрн" Шопена. Л. Соя — наша талановита піяністка, жаль, що не перебуває постійно з нами в Норт Порті. У програмі були також дві деклямації: Євгенія Семенюк рецитувала С. Черкасенка „В день Першого Листопада" і Григорій Цебрій — Теодора Курпіту „Великому Митрополитові".

Д-р Павло Сениця насвітлив діяльність Митрополита Андрея Шептицького в допомозі визвольним змаганням України. Митрополит багато причинився до утворення формації Українських Січових Стрільців. Він відіграв також позитивну ролю в розбудові державности в 1918 році. В 20-их роках він також перевів ряд дипломатичних акцій в европейських країнах. Подиву гідна була також його відважна оборона прав українського народу під час окупації України гітлерівською Німеччиною.

На закінчення листопадового свята хор осередку відспівав в'язанку стрілецьких пісень із сольовим виступом баритона Володимира Короля.

7-го і 8-го листопада українська громада взяла активну участь у фестивалі в користь шпиталю в Порт Чарлос. У фестивалі брали участь численні американські товариства, етнічні групи та приватні підприємства. На фестивалі українська громада була заступлена двома окремими станками: української католицької парафії і осередку св. Андрія. Українські страви та виставки мистецьких виробів втішалися надзвичайним успіхом.

П. Т.

В ІТАЛІЇ РОЗПОЧАВСЯ страйк робітників на летовищах у висліді чого треба було відкликати досі понад 200 полетів літаків італійської повітряної лінії „Аль-Італія". Робітники таким способом запротестували проти вета накладеного прем'єр-міністром Джіованні Ґорія проти підвишки платень для робітників, бо така підвишка, на думку уряду, посилює процес інфляції і збільшує дефіцит в бюджеті.

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА У МІЛВОКИ

Наближення знаменного Ювілею тисячоліття Хрищення Руси-України пожвавило життя невеликої української громади у стейті Вісконсин, яка найбільш зосереджена у Мілвоки при двох церквах: католицькій св. Архистратига Михаїла і православній св. Покрови.

Першим кроком у підготовці до відзначення Ювілею було оновлення Божого храму св. Арх. Михаїла, який парохія відремонтувала й ефективно прикрасила середну мистецьким розмальованням. Відтак створений Ювілейний комітет, в склад якого входять церковні та громадські організації двох віроісповідань, випрацював програму святкувань.

Офіційне святкування Тисячоліття почалось 25-го жовтня. Програму цього дня виповнили дві частини: рано в церкві св. Михаїла була відправлена Служба Божа для відзначення Марійського року, а по полудні відбувся концерт релігійних творів і Молебень, які започаткували Ювілей Тисячоліття. Цього дня невелика, але гарно відновлена церква була вщерть заповнена вірними не лиш з Віскансина, але й численними гістьми, що прибули п'ятьма автобусами з Чикаґо. Щоб уможливити всім парафіянам і гостям взяти участь у відправах, використано також і церковну залю, куди передавано з церкви відправи при помочі телевізора.

Архиєрейську Службу Божу відправив преосв. Владика Іннокентій, єпископ української католицької епархії св. отця Миколая, в сослуженні о. митрата М. Бутринського, пароха церкви свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, о. Томи Гайдоша, місцевого пароха церкви св. Арх. Михаїла, і о. диякона М. Орищука при церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо. Хор „Прометей" з Чикаґо під диригентурою Надії Савин чудово співав Службу Божу, чим особливо захопив місцевих парафіян, які рідко мають змогу почути церковний хоровий спів на високому рівні.

Ювілейні святкування відбулись по полудні у просторому католицькому центрі ім. Архиєпископа Козина, мальовничо розположеному над озером Мишиґен. До трапези з Владикою Іннокентієм засіли священики, сестри-служебниці, що також прибули з Чикаґо, і біля 600 вірних. Під час обіду д-р О. Цибрівський, голова Ювілейного комітету, привітав Владику, священство і всіх гостей та інформував про намічені пляни дальшого святкування Тисячоліття, як також і про діяльність парафії св. Арх. Михаїла. Голова подав до відома, що в дальшому пляні святкувань наміченo відкриття виставки народного мистецтва в музеї у Мілвоки, яка буде тривати 6 місяців і буде доповнена доповідями з ділянки нашої історії. Відтак у жовтні 1988 року заплянованo бенкет, яким закінчиться святкування Ювілею Тисячоліття.

Після обіду вірні перейшли до просторої каплиці, у вівтарній частині якої видні ли три великі українські ікони, цілево встановлені на час наших відправ. У каплиці хор „Прометей" виступив з програмою релігійних творів, куди входили пісні: „Богородице Діво", муз. М. Федорова; „Пісня про Зарваницьку Матір Божу" в обробці Р. Купчинського; „Пресвята Діво Мати", муз. Б. Вахнянина; „Сей день єго же сотворив Господь", муз. Д. Бортнянського.

Кульмінаційною точкою святкувань був соборний Молебень, який відправив Владика Іннокентій. До священиків, що відправляли Службу Божу, долучились ще три священики з Чикаґо: о. А. Шагала з катедри св. Миколая, о. А. Чировський з церкви Непорочного Зачаття, о. О. Підлипщак з церкви Різдва Пресвятої Богородиці і о. диякон А. Онуферко з церкви свв. Володимира і Ольги. Усі вони враз із зібраними вірними заносили молитви в намірені українського народу. У своїй проповіді Владика підкреслив преважливу ролю, яку відограло в історичному розвитку українського народу прийняття християнства, вказав на красу нашої віри і обряду та закликав відновити присягу вірности Богові. О. Тома Гайдош виголосив проповідь англійською мовою, в якій насвітлив вірність українського народу своїй церкві навіть у найважчих часах його тисячолітньої історії і нагадав наші обов'язки на майбутнє тисячоліття. Пастирським благословленням Владика закінчив Молебень.

При перекусці та каві присутні ділились враженнями з цього незвичайного дня в житті української спільноти у стейті Вісконсин. Та не лишень ми, але й гості відчули оновлення душ. Може найкраще схопила суть подій цього дня латинська сестра-монахиня, яка зі зворушенням стискала руку поляки, промовляючи: „Я сьогодні була в небі, мене піднесли туди ваші прекрасні моління та пісні; вони прямо були неземні...".

З Господнім благословенням перша частина Ювілейних святкувань у Мілвоки вийшла вдало. Велика дяка і заслуга в цьому нашого о. пароха Т. Гайдоша, який першорядно зорганізував програму церковних відправ, постарався про прекрасне місце для відбуття святкувань і заохотив своїх знайомих прибути до нас. Одночасно велика заслуга Ювілейного комітету, що подбав і доглянув усі деталі, щоб свято вийшло ефективно і впорядковано, що вимагало багато трудів при так великій кількості гостей. Наше щире і тепле „спасибі" сусідам — українському духовенству, хорові „Прометей" і вірним з Чикаґо. Усі вони своєю участю незвичайно збагатили і причинились до успішного відсвяткування першої фази Великого Ювілею Тисячоліття.

Марія Пискір

Похоронили сл. п. проф. П. Голубенка-Шатуна

В суботу, 10-го жовтня ц.р. похоронили на цвинтарі св. Андрія Первозванного при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж., проф. Петра І. Голубенка-Шатуна, відомого науковця і політичного діяча. У ніч з 5-го на 6-те жовтня у Фльориді помер він на 81-му році трудолюбивого життя. Покійний походив з нащадків старого козацького роду. Народився 12-го січня 1907 року у Слободі-Деркачі на Харківщині. Закінчивши студії у Харківському політехнікумі ім. Григорія Сковороди в 1928 році, він учителював. У роках 1931-1936 поглиблював свої дальші студії в ділянці української літератури на філологічному факультеті Харківського університету, а після його закінчення викладав історію української літератури в середніх і вищих учбових закладах. В 1938 році був прийнятий в аспірантуру при Харківському університеті, яку успішно закінчив, захистивши наукову працю „Естетика Шевченка: літературно-естетичні погляди поета".

Вже з ранніх років П. І. Голубенко-Шатун писав поезії, а також прозу. Його повість про життя сільського учителя почала друкуватися в 1930 році в журналі „Молодняк", але з уваги на „націоналістичні нотки" в цій повісті її друк припинено. Заборонено з цих же мотивів і друк його першої збірки поезій „В дорозі". Як дослідник української літератури і літературний критик, а також публіцист він став відомий ширшій українській громаді на еміґрації із своїх цікавих і глибоких праць і статтей, які друкувалися на сторінках журналів „Орлик", „Шлях Молоді", „Розбудова Держави" та в тижневику „Промінь" на терені Европи. Після приїзду до Америки він друкував свої праці і статті в журналах „Смолоскип", „Сучасність", „Нові Дні", а також в газетах „Свобода", „Українські Вісті", „Новий Шлях", „Український Прометей" і „Українське Слово". У своїй науковій, літературній і публіцистичній праці він порушував різні теми. Проте його улюбленою тематикою були літературні процеси в Україні в час т. зв. „українізації" і в добу „розстріляного відродження". Серед цих праць ми зустрінемо „Ідеологія і світогляд хвильовизму", „Микола Хвильовий і сучасність", „Микола Хвильовий і молодь", „Шевченко і Хвильовий". Покійний присвятив особливу увагу націоналістичній тематиці і проблемі українсько-російських взаємин в таких своїх розвідках як „Український націоналізм в УРСР", „Український націоналізм і донцовщина", „Микола Сціборський — теоретик українського націоналізму", „Росіяни й боротьба з комунізмом" та „Біля джерел двох культур". Проф. П. І. Голубенко-Шатун зростав і формувався в добі національного відродження, тобто в буревійних 20-их роках, роках літературно-культурних суперечок і дискусій, як їх сучасник і вдумливий спостерігач, а вже на еміґрації — як глибокий аналітик і дослідник. Разом з тим, перебуваючи на чужині, він уважно і послідовно слідкував за подіями і процесами в Україні, аналізував їх і робив певні висновки, з якими ділився з друзями і однодумцями та широкою громадою у своїх цікавих статтях і працях.

Покійний був видатним націоналістичним діячем і автором багатьох статтей і матеріялів, що у них він формулював погляди свого середовища на різні питання визвольної боротьби українського народу за його духову і національну самобутність. Після смерти останнього голови ВУНРади сл. п. проф. Августина Штефана проф. Петро І. Голубенко-Шатун став її головою згідно з актом переємництва.

Майже перед самою смертю вийшла друком монументальна праця сл. п. проф. П. І. Голубенка-Шатуна заходами Науково-Дослідного Інституту ім. О. Ольжича п. з. „Україна і Росія у світлі культурних взаємин", яку автор вступного слова Іван Кошелівець назвав „книжкою на часі" тому що вона, „говорячи в основному про українсько-російські взаємини дореволюційного часу,... притягує паралелі аж до сучасности, ілюструючи цим продовження російських традицій у совєтчині". Сам автор цієї „книги на часі" проф. П. І. Голубенко-Шатун в „Слові від автора" зазначив, що він її писав „з думкою про допомогу українському народові, бажанням дати ідейно-теоретичну зброю і моральну підтримку українським патріотам в їхній боротьбі за державну самостійність і вільний розвиток української культури". Ще тиждень перед смертю покійний турбувався долею своєї книги і в розмові з автором цих рядків звертав увагу на те, щоб вона дійшла в Україну і до кожного українського і чужинецького читача, щоб він на прикладі України зрозумів, чому „російська імперія в її модернізованій формі — СССР — стала загрозою для цілого світу".

Відійшов від нас сл. п. проф. П. І. Голубенко-Шатун нагло і несподівано для друзів і приятелів. Закінчивши свою монументальну книгу про „Україну і Росію", він писав до автора цих рядків ще 3-го вересня ц.р., що „черговим моїм завданням разом з Вами і іншими друзями підготувати важливі матеріяли для нашої недалекої спільної великої зустрічі". Не судилось покійному доложити своєї праці, свого глибокого розуму і досвіду до всіх цих плянів, які він разом зі своїми друзями і однодумцями снував. Помер він самітним у далекій Фльориді, а у завіщанні, що його знайшли при ньому у шпиталі, він просив, щоб його похоронили на цвинтарі у Бавнд Бруку біля його дружини.

Після перевезення тлінних останків покійного до Ню Йорку в п'ятницю, 9-го жовтня, в похоронному заведенні П. Яреми митрофорний протоєрей о. Володимир Базилевський з катедрального собору св. Володимира відправив Панахиду за спокій душі сл. п. професора у присутности найближчих друзів, однодумців і приятелів та синів покійного. Після відправлення Панахиди ряд промовців виголосили прощальні промови від себе особисто і від різних установ, в яких покійний працював чи з якими був пов'язаний. Близький співробітник покійного інж. Петро Т. Байбак прощав його як голову ВУНРади від імені Президії ВУНРади, революційно-державної формації, що веде свій початок і постання в Києві 5-го жовтня 1941 року. Промовець, сам харків'янин з вийнятковою теплотою і неприхованим зворушенням прощав покійного як свого великого земляка, підкреслюючи його відданість українській справі як політичного діяча, науковця і громадського діяча, члена УВАН, члена спілки українських письменників „Слово", члена спілки українських журналістів та автора ряду наукових і публіцистичних праць. Від імені ЦУ ОДВУ прощав відомий громадський діяч і заступник голови ЦУ ОДВУ Володимир Процик, який підкреслив у своєму слові також від всієї системи ОДВУ заслуги покійного як культурно-освітнього референта ЦУ ОДВУ в 50-60-их роках. Від імені Українського Інституту Гарвардського університету прощав покійного мгр Степан Хемич, підкреслюючи його велику і жертвенну працю в самій організаційній і фінансовій ділянках у перших роках існування інституту. Промовець пригадав присутнім, що покійний був уложив текст „Звернення" від Фонду катедри українських студій при Гарвардському університеті до української громади в діяспорі підтримати цей великий почин.

10-го жовтня у Церкві-Пам'ятнику у Бавнд Бруку митрофорний протоєрей о. В. Базилевський та протоєрей Микола Покотило відправили заупокійну Святу Літургію при участи численної кількости друзів, однодумців і приятелів покійного. Над могилою після Панахиди промовляв і прощав покійного голова Проводу Українських Націоналістів Микола Плав'юк, який, складаючи співчуття синам покійного, подав дуже виразну сильветку покійного як великого українця, громадянина, науковця, публіциста, а понад усе глибокого спостерігача і дослідника національно-політичних і культурних процесів в Україні від часу, коли він покинув свою рідну Батьківщину аж до останніх днів свого трудолюбивого життя. Його глибоке розуміння цих процесів і їх уважна та об'єктивна аналіза заслуговують на особливу увагу. Голова ПУН зокрема підкреслив значення написаної покійним праці „Україна і Росія у світлі культурних взаємин", яка залишиться нерукотворним пам'ятником творчої його праці для українського народу. Від ВУНРади над відкритою могилою прощав покійного його земляк зі Слобожанщини і близький співробітник у президії ВУНРади інж. Петро Т. Байбак, підкреслюючи тернистий шлях покійного у його праці для добра свого народу. Від імені Буковинського Куреня, який склав в 1941 році в Києві присягу на руки Президії УНРади вірно служити українському народові, прощав покійного тодішний його командир Петро Войновський.

Традиційною прощальною піснею „Видиш, брате мій" закінчено похоронні відправи.

Зенон Городиський

В неділю, 13-го грудня 1987 року
у катедрі св. кн. Володимира у Ню Йорку
160 W. 82nd Street
буде відправлена
БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ
а після Літургії
ПАНАХИДА
за спокій душі бл. п. паніматки
Олени Карачківської
У СОРОКОВІ ДНІ ЇЇ УПОКОЄННЯ
До молитов за її душу запрошують:
НІНА ДРАЙ-ХМАРА — сестра і
ОКСАНА ДРАЙ-ХМАРА АШЕР — племінниця

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в лічниці, в ранніх годинах, в четвер, 26-го листопада 1987 р., по довгій і тяжкій недузі помер на 97-му році життя

бл. п. проф. генетики
НЕСТОР Е. КОРОЛЬ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 1-го грудня 1987 р. і тіло Покійного поховано на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПРИЯТЕЛІ

Центральний Комітет Дрогобиччини
Ділимося сумною вісткою із Членами та Земляками, що 28-го листопада 1987 р. відійшов від нас несподівано у Вічність на 77-му році життя

бл. п. член Управи
Михайло Івасівка

Дружині Ользі, синам Андрієві й Романові висловлюємо глибокі співчуття.
За Управу Центрального Комітету Дрогобиччини:
ВОЛОДИМИР ОСЕРЕДЧУК — голова
МИКОЛА КУРЧАК — секретар

Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА в ЗСА
Станиця у Філядельфії, Па.
Ділимося сумною вісткою з Побратимами-Дивізійниками та Українським Громадянством, що 25-го листопада 1987 р. відійшов у Вічність

сл. п.
МИКОЛА ШВЕЦЬ

кол. вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами, довголітній член Станиці Братства у Філядельфії та активний член громади.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у понеділок, 30-го листопада 1987 р. в церкві Царя Христа при Каюґа вул., а відтак на цвинтарі Lawnview, Факс Чейс, Па.

Опечаленій Дружині та Родині Покійного складаємо наші глибокі співчуття.
УПРАВА СТАНИЦІ
Б-ва 1-ої УД УНА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 10-го листопада 1987 р. відійшла у Вічність на 84-му році трудолюбивого життя

наша Найдорожча СЕСТРА
бл. п.
СОФІЯ з ГАНАСІВ ЗЕМЛИНСЬКА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 12-го листопада 1987 р. на Личаківському цвинтарі у Львові, де поховано її біля мужа о. Миколи.

Горем прибиті:
Доньки, Сини, Внуки
і Правнуки з Родинами.
Всі в Україні
брати —
ОЛЕКСАНДЕР
ВОЛОДИМИР
СТЕФАН з Родинами в ЗСА
та ближча і дальша Родина
в Америці, Канаді і Польщі

Про політичні...

(Закінчення зі стор. 1)

вав редакторів, що однією із причин, чому він хотів побувати у „Свободі" — це науковий симпозіюм на тему „Леся Українка і західньоевропейські літератури" Симпозіюм, що його вже підготовляє і влаштовує професор Бойко має відбутися від 1-го до 10-го листопада в майбутньому році, у Мюнхені у Німфенбурзькому замку; характер його буде інтернаціональний і міждисциплінарний і складатиметься із представників, які репрезентують різні наукові дисципліни: славісти, германісти, англісти, англоамериканісти — ці професори, які працюють у ділянці літературознавства. Уже зголосилося 15 промінентних доповідачів, серед них є зірки світової слави, наприклад, професор порівняльного літературознавства Роже Бавер. Професори-доповідачі — це переважно чужинці. „Цим самим тематикою цього симпозіюму і його філософським змістом здобудемо увагу на Заході. Ми повинні виграти цю справу, доказавши, що не лише існує Тарас Шевченко, але існує і Леся Українка, Іван Франко та інші майстри пера, цим самим даючи до пізнання, яка велика вартість української літератури. Дуже важливо показати перед західнім світом, що ми не окрема етнічна маса СССР, а нація з високорозвиненою культурою, у якій є елементи значности для західнього світу. Геній Лесі Українки і є прикладом цієї великої вартости української культури", — заявив проф. Бойко.

„Дуже важливе теж, — вів мову далі наш науковець — схилити американських науковців-літературознавців прибути на цей симпозіюм". Відтак проф. Бойко ще пояснив, що на те, щоб здобути певні дотації від німецького уряду треба виказатися певними успіхами влаштування цього роду конференції. „Важливо рівно ж, щоб „науковці-українці схиляли чужинців-науковців до відвідин симпозіюму. Очевидно, що українські професори, доценти і доктори є дуже бажані на цій науковій конференції. Було б теж доцільно, щоб українські науковці подавали прізвища цих численних учених, яких можна схиляти до прибуття на симпозіюм і подавали прізвища на мою адресу: Prof. Dr. J. Boyko-Blochyn, Munchen, Postamt, Postfach 875, West Germany".

На відхідному проф. Ю. Бойко-Блохин згадав, що вже є готовий до друку IV том його збірного твору „Вибране", в якому знаходиться понад двадцять статтей. Але з цієї причини, що надзвичайно мало зголосилося передплатників, книга вийде обмеженим накладом; вона розійдеться по великих чужинних бібліотеках, які є вже її сталими відборцями. Заступник директора бібліотеки при Людвік Максіміліян університеті д-р Шотт в імені університетської бібліотеки готує до друку більш-менш вичерпну бібліографію розвідок і статтей проф. д-ра Юрія-Блохина до його 80-річчя: Щоб пригадати — збірний твір д-ра Бойка-Блохина — „Вибране" — вийшов у трьох томах; перший том у 1971 році, другий — у 1974 році, а третій — 1981 року. У цілому — це 1,077 сторінок багатющого літературного матеріялу, до цього ще автобіографічні 52 сторінки й 52 світлини. Разом у всіх томах є 68 розвідок, статтей і есеїв про великих клясиків української літератури — їхні твори, їхні дерзання.

Відвідини нашого блискучого ерудита і науковця проф. д-ра Юрія Бойка-Блохина спонукують нас до рефлексій. Вони оптимістичні: адже ми бачимо певну візію майбутнього української літератури, знання про спадщину якої і її вартість передається і поширюється якраз завдяки таким віталь ним науковцям як д-р Бойко не лише посеред нас, українців, але й на кола західнього літературного інтелекту.

Прикрі...

(Закінчення зі стор. 2)

юристом, колись редактором популярної газетки у Львові? Коли ми не виростили за 40 років перебування у вільному світі своїх учених істориків з ім'ям у науковому світі, то коли врешті звернемось до другого Роберта Конквеста, щоби нам написав історію нашої батьківщини, як це ми вчинили, щоб довести до відома світу трагедію голоду ранніх тридцятих років в Україні? Не є такі заходи первинним завданням еміґрації? Зробили ми в цьому напрямі для нашої справи більше як курди? Палестинці зробили більше.

Не в образу отже для нас, коли зроблю деякі аналогії між визвольними заходами курдів і нашими. До речі, ми навіть нездатні на такі збройні заходи як палестинці, курди, чи ірляндці в Алстері. Та навіть терор — це нині безуспішний засіб „збройної боротьби". Він робить тільки вістки для засобів масової інформації, а вперед не штовхає. Коли врешті зрозуміємо, що не живемо в епосі кінця Першої світової війни, що живемо в часах змагання надпотуг, ядерної й іншої софістикованої зброї, що в тих часах не лишається під'яремним народам ніяка інша зброя, як цілеспрямований і добре зорганізований наступ на культурному фронті? Для нас це тим паче важливе, що найгрізнішим ворогом нашого народу не мілітарний, чи політичний колонілізм Росії, а культурний. Проти культурного наступу — культурний протинаступ. Це нині на потребу.

ПІДКОМІСІЯ СЕНАТСЬКОЇ комісії асигнування фондів для закордонних акцій олобрила законопроєкт на 12.2 біл. дол. у якому є включена заборона на заплянований Урядом президента Роналда Регена продаж протилетунських ракет типу „Стінгер" Багрейнові. Цей законопроєкт має бути одобрений сенатською Комісією асигнування фондів ще цього тижня. Законопроєкт представлений на повищу суму для закордонної допомоги є зменшений, бо президент Реген домагався 15.9 біл. долярів.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Айронбавнд" БК 1:0

В неділю, 29-го листопада ц.р., в стейті Ню Джерзі розпочалися ігри за аматорську чашу ЗСА. Перша дружина УСВТ „Ч. Січ" відбула зустріч в першій рунді з португальським клюбом „Айронбавнд" БК на площі Діленсі в Нюарку, в якій здобула перемогу вислідом 1:0 і цим самим ввійшла до другої рунди розгривок за цю чашу. В звітовій зустрічі „Січовики" частіше контролювали м'яч, упевнено проводили акції в напрямі воріт господарів, але цим разом недописували наші чолові „снайпери", що зпізнювалися із завершальними стрілами.

Щойно після перерви в 56-ій хвилині після кутового копу Брієнзи Сарджент здобув, як пізніше виявилося, вирішального голя.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Ромійо, Куцина, Зулійо, Брієнза, Сарджент, А. Бакун, Сабрій, Фонг, Дворський, Торій, Науменко, д-р В. Бакун. Провідник Вол. Бакун.

Кінцевий показник табелі ігор I-ої дивізії Ґарден стейт ліґи. Перша половина сезону 1987/88

	Точок	Ґолів
Карні Скатс СК	14:4	18:6
УСВТ „Ч. Січ"	12:6	19:11
Н. А. „Кікерс" СК	12:6	9:9
Польський СК	10:8	14:11
Гавел „Кікерс"	9:7	8:7
Момот Стінг СК	8:10	11:9
Н. Дж. „Амерікенс"	7:13	13:15
Воллінгтон „Краков'я"	7:11	12:14
Метачин „Роверс" СК	6:10	7:12
Принстон СК	3:15	6:23

(от)

УСК Ню Йорк — Мангатан „Кікерс" 2:5

У чергових першенських змаганнях II-ої дивізії Космополітальної ліґи, що відбулися в неділю, 19-го листопада ц.р., перша дружина програла, цим разом з клюбом Мангатан „Кікерс", вислідом 2:5. До перерви вислід був 2:2, при чому двократно наша дружина вела 1:0 і пізніше 2:1, що його здобули футболісти нашої резерви Діяс і Перес. Суперники вирівняли 2:2 з позиції „офсайду", якого зігнорував суддя. Після перерви суддя проявляв дальше односторонність, чим спричинився до нервової гри наших футболістів, завдяки чому суперники здобули три чергових голі. Резерва УСК-у зазнала другої в цьому сезоні поразки, але й надальше затримала позицію лідера резервової дивізії.

Показник табелі ігор II-ої дивізії (сині) Космополітальної ліґи

	Точок	Ґолів
Блю Енджелс СК	10:2	23:11
Н. Й. „Гунгарія" СК	10:4	15:13
Мангеттен „Кікерс"	8:6	18:14
Квінс Юнайтед	7:1	8:5
Коледж Пойнт СК	6:4	8:5
УСК Ню Йорк	4:8	10:14
Польонія СК	4:6	9:7
СК „Ґоя"	4:8	8:14
КФК 81 СК	0:12	3:19

С. К.

СК „Крилаті" Йонкерс — Йонкерс Портуґіз — 1:6

Після цих ліґових змагань, що пройшли в неділю, 22-го листопада ц.р., в яких наші футболісти зазнали поразки, показник першої дивізії „Істерн Дистрикт Ліґи" Н. Й. має такий вигляд:

	Точок	Ґолів
Кавалірс СК	11:1	25:6
Чілє"84 СК	7:3	10:9
Йонкерс Портуґіз	6:2	8:3
Мт. Вернон Портуґіз	5:6	9:10
Коломбіян СС	5:6	6:14
Йонкерс СК	4:6	9:9
Тумі СК	3:7	8:12
СК СУМ „Крилаті"	3:9	8:18

(св)

ЗСА І ВЕЛИКОБРИТАНІЯ неґативно зареаґували на звільнення Францією іранського терориста Вагіда Горджі, який, на думку французької поліції, був спричинником, організатором і виконавцем багатьох бомбових замахів в Парижі, за звільнення проіранською терористичною групою в Ливані двох французів. Лондонська газета „Індепендент", покликаючись на достовірні джерела і деяких дорадників прем'єр-міністра французького уряду Жака Шірака, написала, що крім того Франція погодилася віддати Іранові 700 міл. дол., асиґнованих свого часу шахом Паглеві на закуп нуклеарного реактора, виявила бажання купити більше оливної ропи і оливних продуктів від уряду аятолли Хомейні та встановити з Іраном перервані свого часу дипломатичні зв'язки у противагу до політичної ізоляції, що її намагаються застосувати проти Теграну інші демократичні держави світу. Державний департамент ЗСА і прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер заявили, що співпраця з іранськими терористами тільки заохотить їх до дальших схоплень.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що відомий совєтський шпигун Кім Филбі, який в 1963 році втік з Великобританії до Совєтського Союзу, правдоподібно з допомогою совєтської амбасади в Лондоні, заперечив, що нібито він бажає повернутися до Англії. Филбі склав свою заяву в російській мові, у якій говориться, що він задоволений відносинами і життям в СССР і вважає Совєтський Союз своєю батьківщиною. Шпигун Филбі багато пошкодив Заходові. Тільки в маленькій Албанії було знищено тоді десятки антикомуністів і працівників західніх розвідчих аґенцій. В Англії поширились поголоски, що колишній шпигун живе в матеріяльних недостатках.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВІЛЛІЯМ ПЛАКІТО, член УНС Відд. 355-го Т-ва Запорозька Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 8-го листопада 1987 року на 58-му році життя. Нар. 1929 року в Ст. Джозеф, Мізурі. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку сестру Катерину Ґоукан з родиною, двоюрідного брата Алекса Стайна з родиною та кілька сестрінок. Похорон відбувся 11-го листопада 1987 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

КАРЛО Б. ПАНАС, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., помер 6-го листопада 1987 року на 56-му році життя. Нар. 1931 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Емілію, сина Матвія, трьох братів і дві сестри та дальшу родину. Похорон відбувся 9-го листопада 1987 року на цвинтарі св. Миколая у Олд Фордж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ГНАТЮК, член УНС Відд. 37-го Сестрицтва „Любов" в Елізабет, Н.Дж., померла 6-го листопада 1987 року на 95-му році життя. Народилася 1893 року на Україні. Членом УНС стала 1937 року. Залишила у смутку три дочки: Ольгу, Анну і Марію з дітьми, сина Василя з дружиною Валерією, та багато внуків і правнуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12-го листопада 1987 року на цвинтарі Кальварія на Лонг Айленд, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Осередчук, секр.

МАРІЯ З. АЛЕКСАНДЕР, член УНС Відд. 180-го ім. Івана Франка в Акроні, Огайо, померла 3-го листопада 1987 року на 73-му році життя. Нар. 8-го жовтня 1914 року в Донорі, Па. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку дочок Христину Гекель, Патрисю Сервер і Мері Джо Александер; сестер — Анну Беднар, Джулію Зепко і Юніс Давенпорт. Похорон відбувся 6-го листопада 1987 року на цвинтарі св. Хреста в Акроні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Дж. Жеребняк, секр.

КИРИЛО ДУСС, член УНС Відд. 158-го ім. Богдана Хмельницького в Брукліні, Н.Й., помер на 76-му році життя. Нар. 1911 року в селі Миротін, Україна. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Анну, двох синів Славка і Сергія, дві дочки Айлин і Наталку з родинами та 10 внуків. Похорон відбувся 27-го жовтня 1987 року на цвинтарі Вашінґтон Монюментал у Савт Рівер, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

РОМАН ЛАЗУРКО, член УНС Відд. 423-го ім. Евгена Коновальця в Чикаґо, Ілл., помер 16-го жовтня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 1914 року в Україні. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку сестру Софію Бішко з мужем та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 19-го жовтня 1987 року на цвинтарі св. Василія в Бродальбін, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Назаревич, секр.

ВЕЙН СЕКІНҐЕР, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Ситі, Па., помер 23-го жовтня 1987 року на 71-му році життя. Членом УНС став 1954 року. Залишв у смутку дружину Люісу. Похорон відбувся 23-го жовтня 1987 року на цвинтарі Лови Гевен у Кіттанінґ, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

МАРІЯ ГАРТЛЕР, член УНС Відд. 423-го ім. Е. Коновальця в Чикаґо, Ілл., померла 13-го червня 1987 року на 53-му році життя. Нар. 1934 року в Україні. Членом УНС стала 1966 року. Залишила у смутку мужа Юрія. Похорон відбувся 16-го червня 1987 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Назаревич, секр.